

Teresa Anna Ślusarek
Geo-grafika

Góra – w pogoni za doskonałością natury

O twórczości Teresy Anny Ślusarek

Wstęp do retrospektywnej wystawy „Geo-Grafika”

W historii człowieka jest wiele przykładów stosowania symboliki wertykalnej. Być może potrzeba wywyższenia jako elementu przejścia, bądź inicjacji miała istotne znaczenie w potrzebie dominacji nad innymi gatunkami żyjącymi na ziemi. Zaczynając od starożytności, a kończąc na czasach współczesnych motyw gór pojawia się w twórczości wielu artystów. Ich symbolika nawiązuje do swego rodzaju łącznika między tym co ziemskie, a tym co niebieskie. Opisywane w Biblii czy mitologiach ważne wydarzenia miały miejsce na wzniesieniach dając tym samym poczucie bliskości z Majestatem Stwórcy. Biblijne – Góry Ararat, Synaj, Golgota stały się symbolicznymi miejscami spotkań i doświadczania najważniejszych wydarzeń. W ikonografii sakralnej pojawia się również jako obraz mocy, łącznik nieba i ziemi, wyraz transcendencji. To również symbol potęgi, niewzruszenia, wszelkiej stałości.

Podziwiając majestat gór zawsze mamy poczucie swojej małości i kruchości. Piętrzące się masywy skalne wzbudzają podziw i jednocześnie lęk przed niezbadaną do końca przestrzenią. Ambiwalencja odczuć pojawia się, gdy oczom ukazują się wzniesienia porośnięte lasami czy odkryte masywy skalne. Piękno naturalnych struktur, szczególnie widoczne w okresie zimowym, zdaje się nadawać ich srogiemu wizerunkowi poetycki charakter. Układające się niczym rozwiane na wietrze plamy drzew zbudowane z poplątanych kreseczek czy kamieniste zbocza przyprószone śniegiem w pastelowych kolorach nastrojają melancholijnie i zachęcają do

wyciszenia i zadumy. Doświadczanie własnej kruchości i małości zdaje się być impulsem do artystycznych rozważań Teresy Anny Ślusarek. W barwnych linorytach i strukturalnych monochromach zdaje się zaklinać górski krajobraz.

Pełne poetyckiej narracji prace, z subtelnym punktowym rysunkiem oddają najmniejsze struktury skał, porostów czy też spiętrzeń całych masywów górskich. Topograficzne kształtowanie przestrzeni płaszczyzny nadaje im ogromnego rozmachu. Człowiek niczym drobinka w strukturze natury nie jest w stanie ogarnąć jej ogromu własną percepcją. Mapowanie struktur organicznych zdaje się prowadzić odbiorcę na intymny sposób postrzegania przez Artystkę świata, który ją otacza. Nie mamy tu do czynienia z romantyczną skruchą czy nostalgią. Raczej zachwyt i podziw dla natury emanujący z subtelnych grafik. Próba porządkowania i systematyzowania struktur, tak aby były bardziej przystępne, oswojone. Fragmenty topograficznych rysunków, naniesione na płaszczyzny struktur zdają się wyznaczać ścieżki, którymi podąża Teresa Ślusarek w swoich górskich podróżach. W przypadku tej Autorki istotne są Jej własne przeżycia związane z góorskimi wyprawami. Fascynacja krajobrazem i doświadczenia trudów wspinaczkowych pozwoliły Jej na wielozmysłową percepcję, nieograniczającą się jedynie tylko do doznań wizualnych. Konieczność bliskiego kontaktu ze skałą, na którą się wspina, daje Jej poczucie scalenia z nieożywioną przyrodą. Być może właśnie to dało Teresie Ślusarek tę wrażliwość, która przetworzona za pomocą języka sztuki zaowocowała cyklami prac, które nie znajdują we współczesnym świecie sztuki podobnych i świadczą, o unikalnym ich charakterze.

Fascynacja strukturami nieożywionej przyrody, zapisaną w skale, kamieniu historią, osobiste przeżycia Artystki z tym związane, wyrażają się nie tylko w postaci tematu i wypracowanej formy wypowiedzi, ale również procesie powstawania prac. Teresa Ślusarek przez całe

swoje życie związana jest z Kielcami, miastem położonym w obszarze jednych z najstarszych gór Europy, w obrębie którego prowadzono intensywne odkrywki kamienia, dziś zamienione w rezerwaty geologiczne. Ma okazję dostrzegać tu, jak i podczas swoich górskich wypraw istotę procesów formatwórczych, które przekłada na Jej eksperymentalne działania z matrycą. Te często wymykające się sztywnym technologicznym procedurom rozwiązania, skutkują wypracowaniem oryginalnych rozwiązań. Idea, forma plastyczna, technika, treść stają się jednym. Ślusarek jest artystką, u której świadomość twórcza przejawia się zarówno w zakresie poruszanych przez nią treści czy stosowanej formie wizualnej, ale również pełnym wykorzystaniu możliwości leżących w medium graficznym. Tym samym proces twórczy staje się jednakowo ważny na każdym etapie powstawania pracy, jest równoległym, analogicznym do naturalnych. Jak pisze w swoim autoreferacie do przewodu habilitacyjnego: Kadrowanie, użycie szablonu, kolor jest podstawą zmiennych kreacji linorytnicznych matryc, które drukowane w długich cyklach tworzą ciągłość następujących zdarzeń, obrazów – rodzaj wędrującego punktu widzenia (...) matryca jest narzędziem analizy struktury skały, jej trwania i zarazem zmian w procesach erozyjnych, poszukiwania przestrzeni górskiego pejzażu. Jak sama dodaje, otwartość i odwaga w poszukiwaniu nowych możliwości leżących u podstaw grafiki, została w niej zaszczerpiona jeszcze w trakcie studiów w pracowni grafiki prof. Ryszarda Osadczeo, w częstochowskim Instytucie Wychowania Artystycznego. Teraz tę otwartość, a tym samym szerokie pola kreacji roztacza swoim studentom na Wydziale Sztuki UJK.

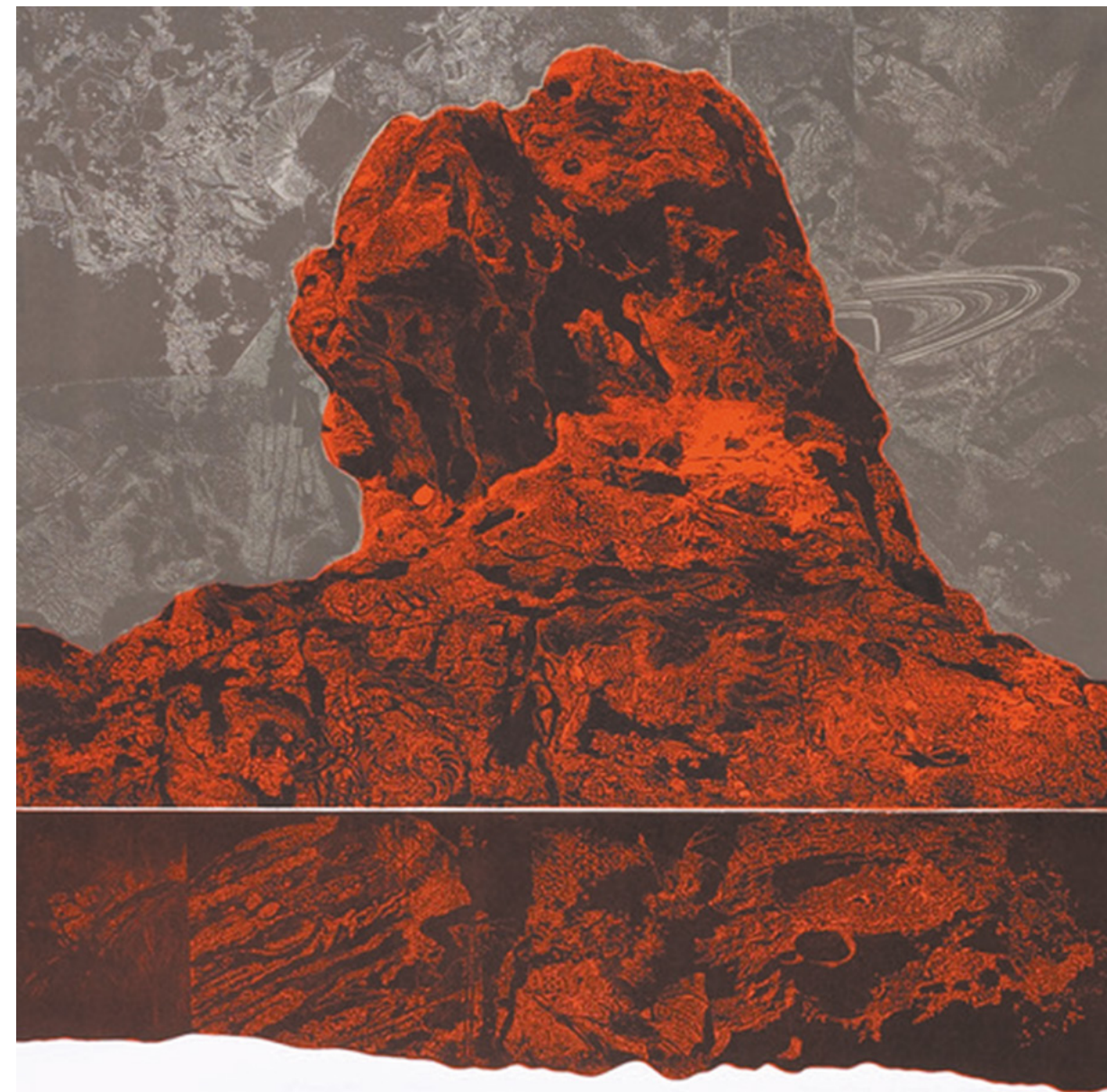
Na dorobek artystki składają się realizacje układające się w cykle. To m.in. pełne pietyzmu, niemal punktowo wykonane, wielobarwne wypukłodruki pejzaży górskich, przyciągające uwagę odbiorcy nie tylko uwodzzącymi detalami, ale dającymi szansę na doświadczenie

wyciszenia, odczucie właściwe miejscom atmosferę, temperaturę. Zupełnie inne są jej „Rozmowy nad Czarnym”, będące majestatycznymi, pełnymi ekspresyjnych struktur z niepokojących głębokimi kontrastami światła i cienia, budzącymi zachwyty graniczący z niepokojem. W „Zmianach pola widzenia” czy tworzonych notatkach fotograficznych, jak te prezentowane na wystawie „Lodowe impresje” wnika do wnętrza natury, jej struktur, odkrywając między innymi fraktalną istotę rzeczywistości. Całości dopełniają najnowsze realizacje, pełne powietrza, niemalże krystaliczne, z pojawiającym się w tytule wątkiem Nautiliusa, w których odbiorca jest w stanie doświadczyć osobistej podróży do nakreślonych przez artystkę przestrzeni.

Każda ze wspomnianych serii posiada swoją własną linię, kolor, wreszcie optykę wyrażoną raz wnikaniem do wnętrza, raz spoglądaniem na zjawiska z dalszej perspektywy. To oddalanie się i zbliżanie, przestrzenność rysunku i barwy, poprzedzający powstanie prac proces, uwzględniający również moment ingerencji w wypracowaną wcześniej matrycę charakteryzuje tajemnicze pulsowanie, zamknięte w rytm natury. Przygotowana retrospektywna wystawa dorobku Artystki jest szansą nie tylko na całościowe spojrzenie na jej dorobek, ale i doświadczenie przeniesienia w jej osobiste czasoprzestrzenie.

Katarzyna Ziółowicz

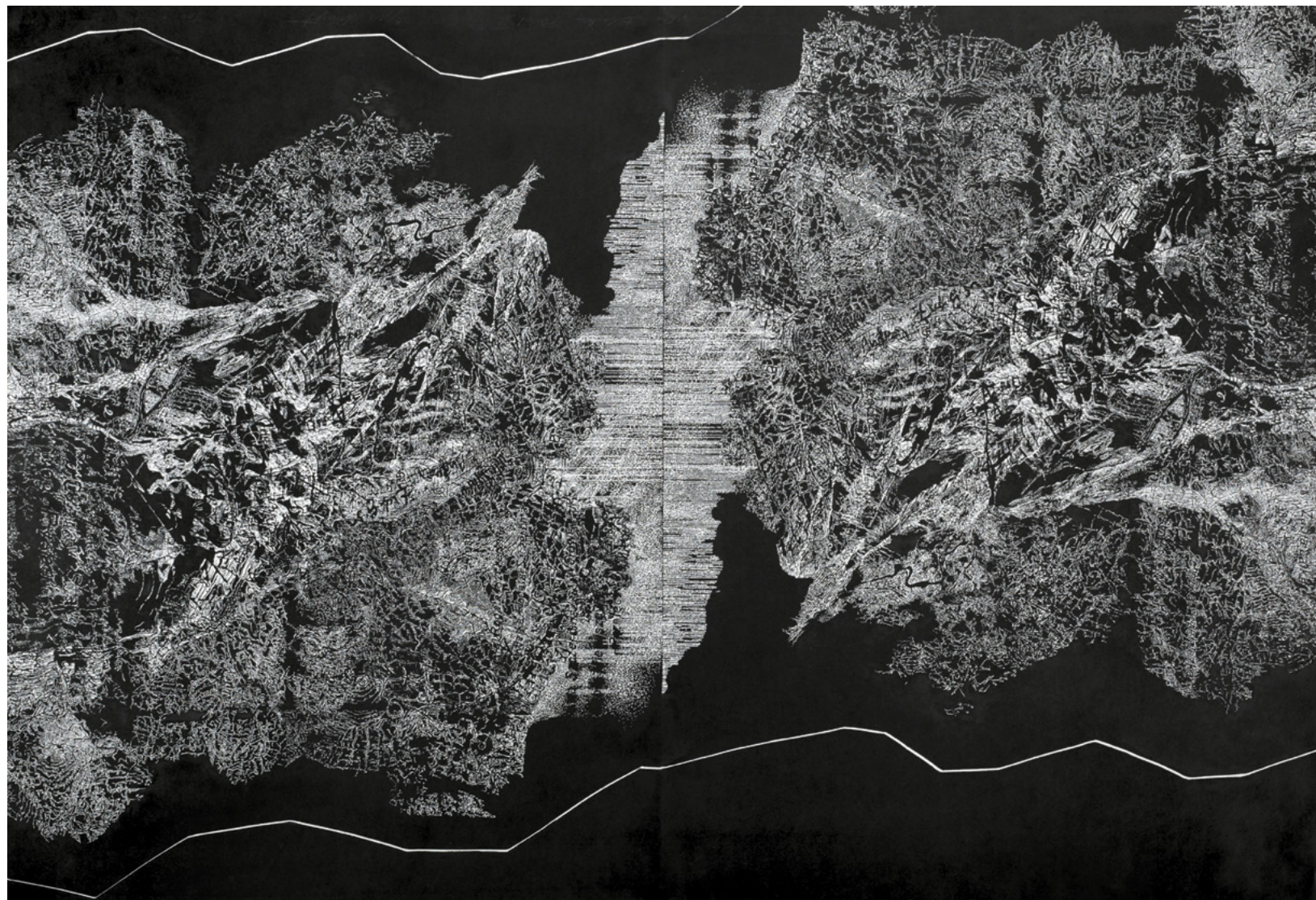
Maciej Zdanowicz

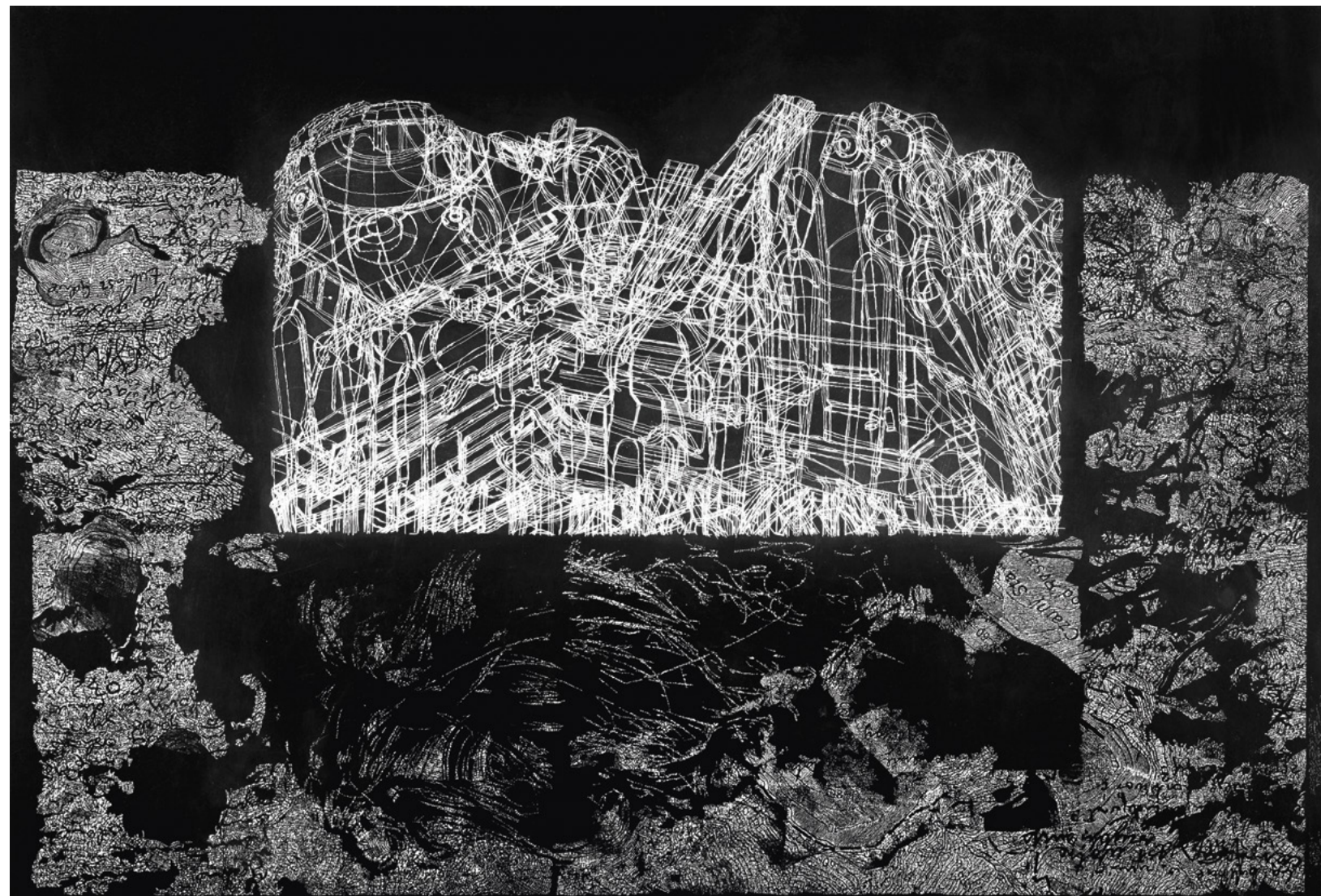

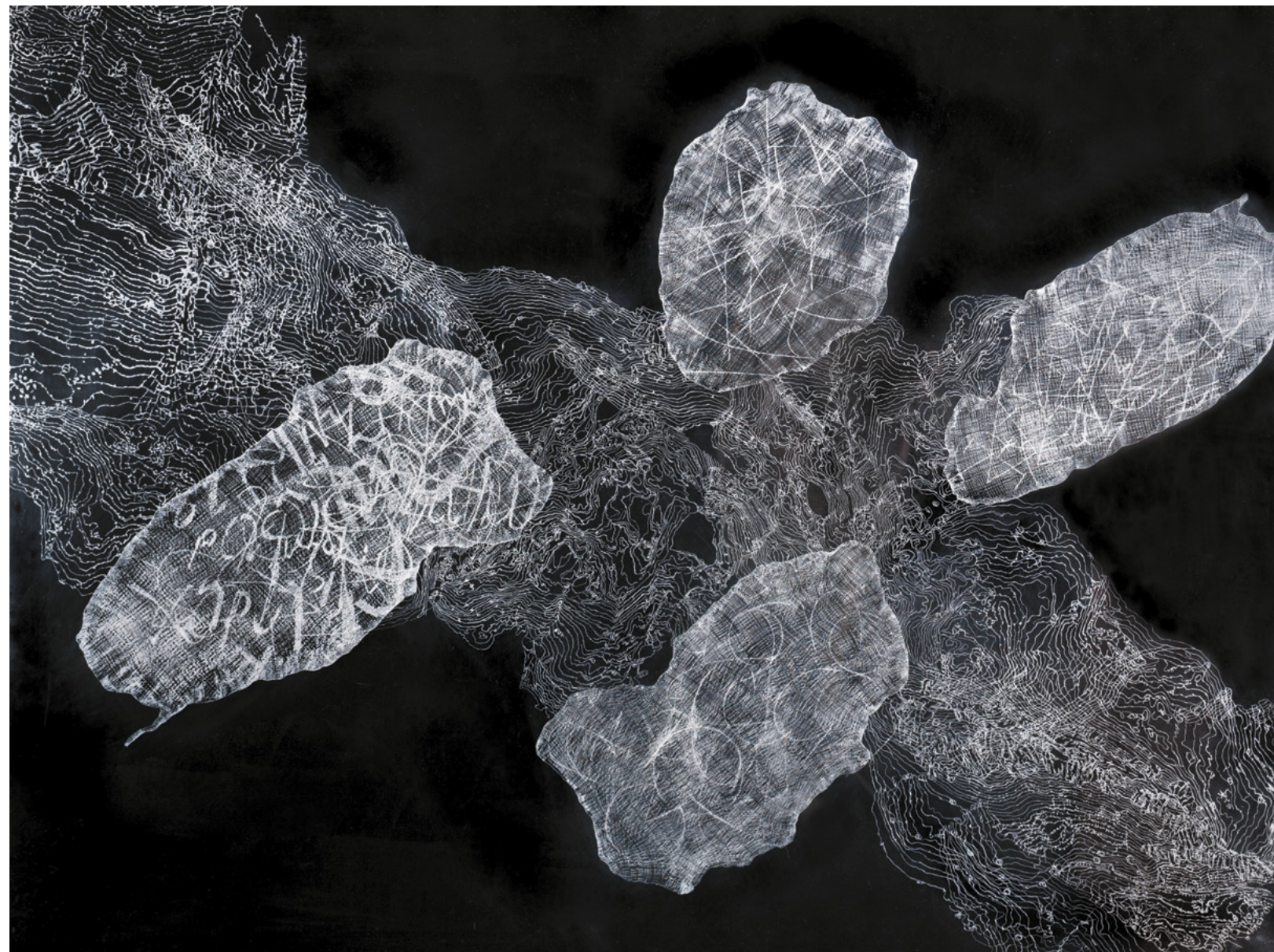

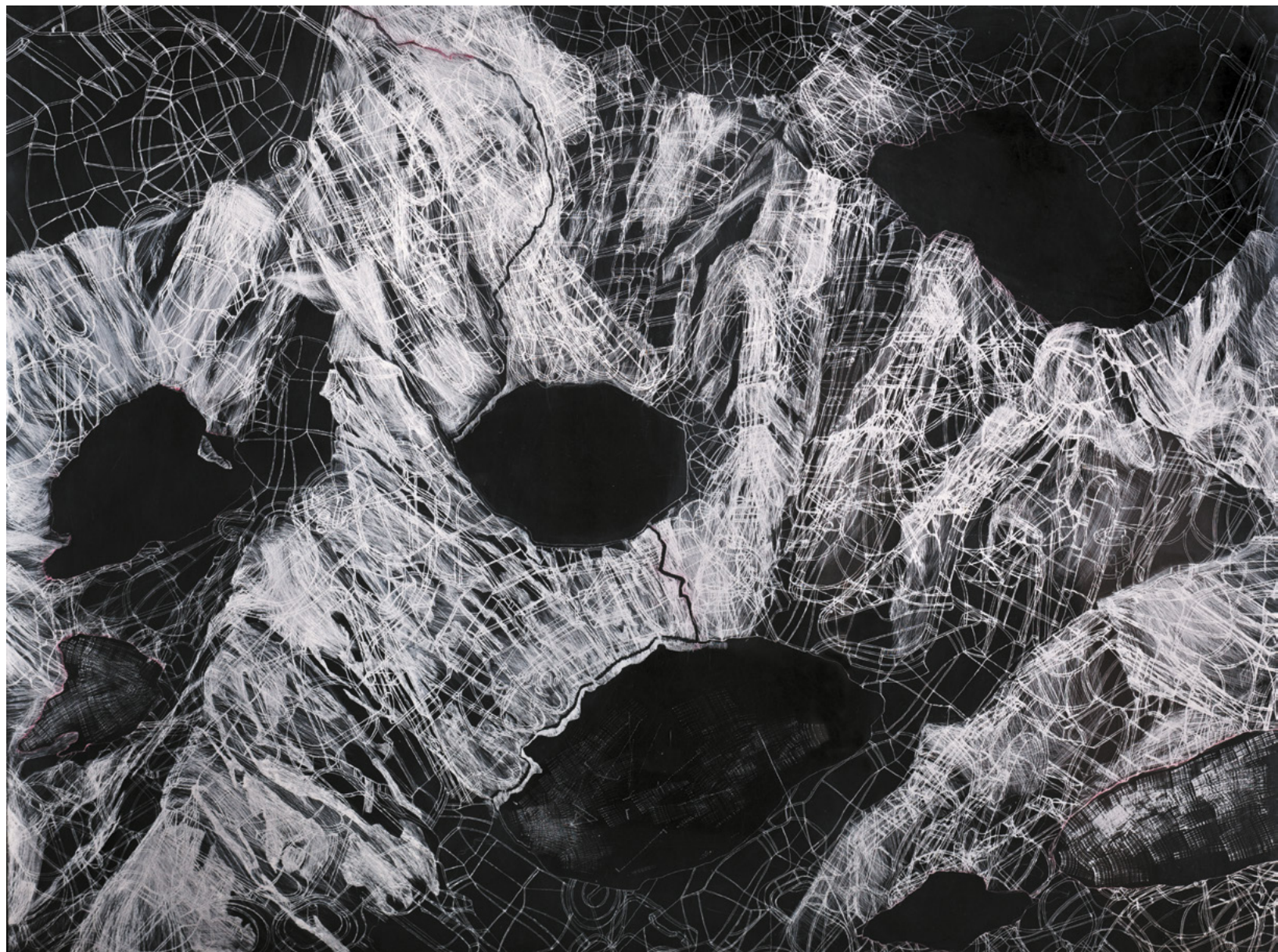

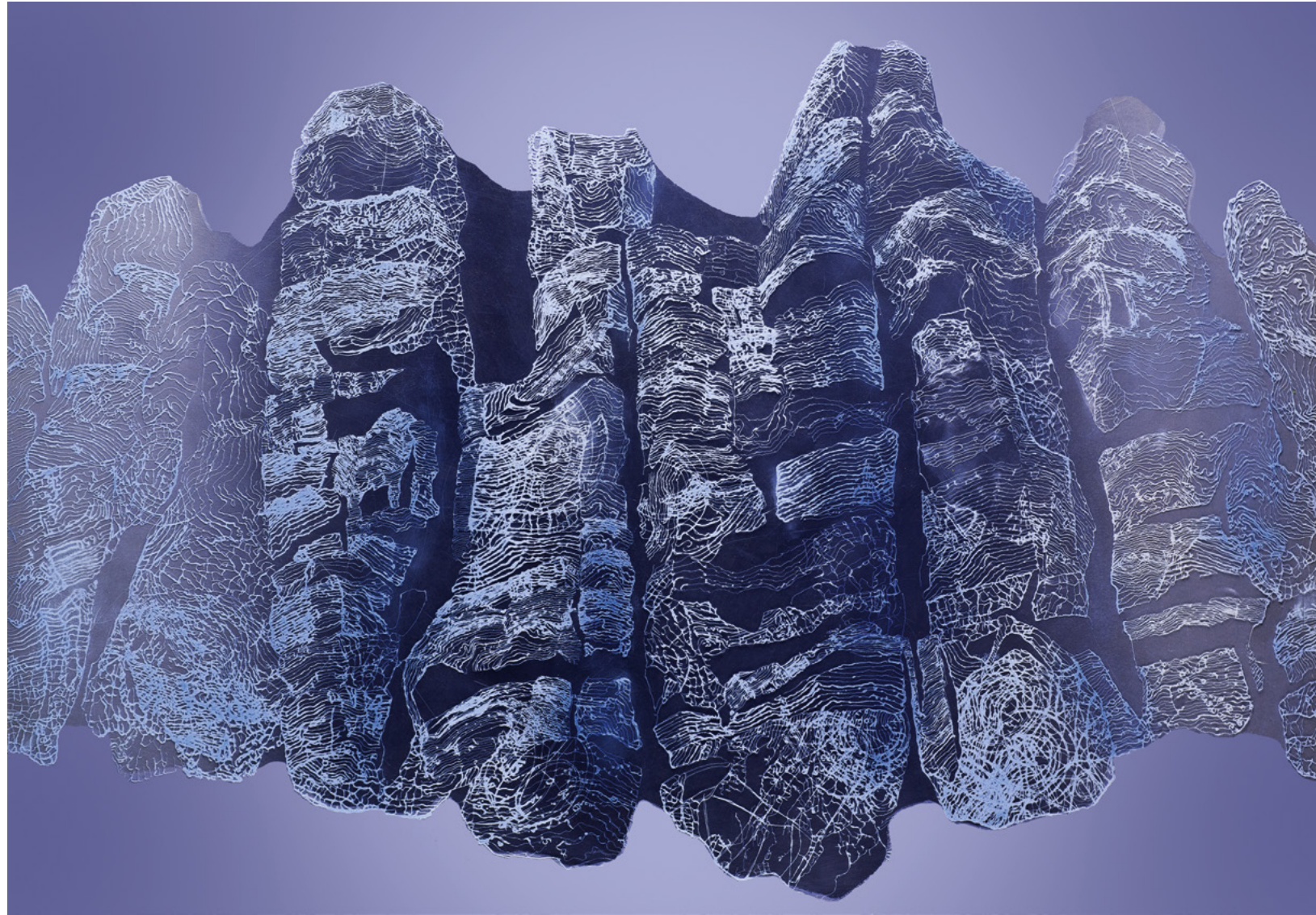

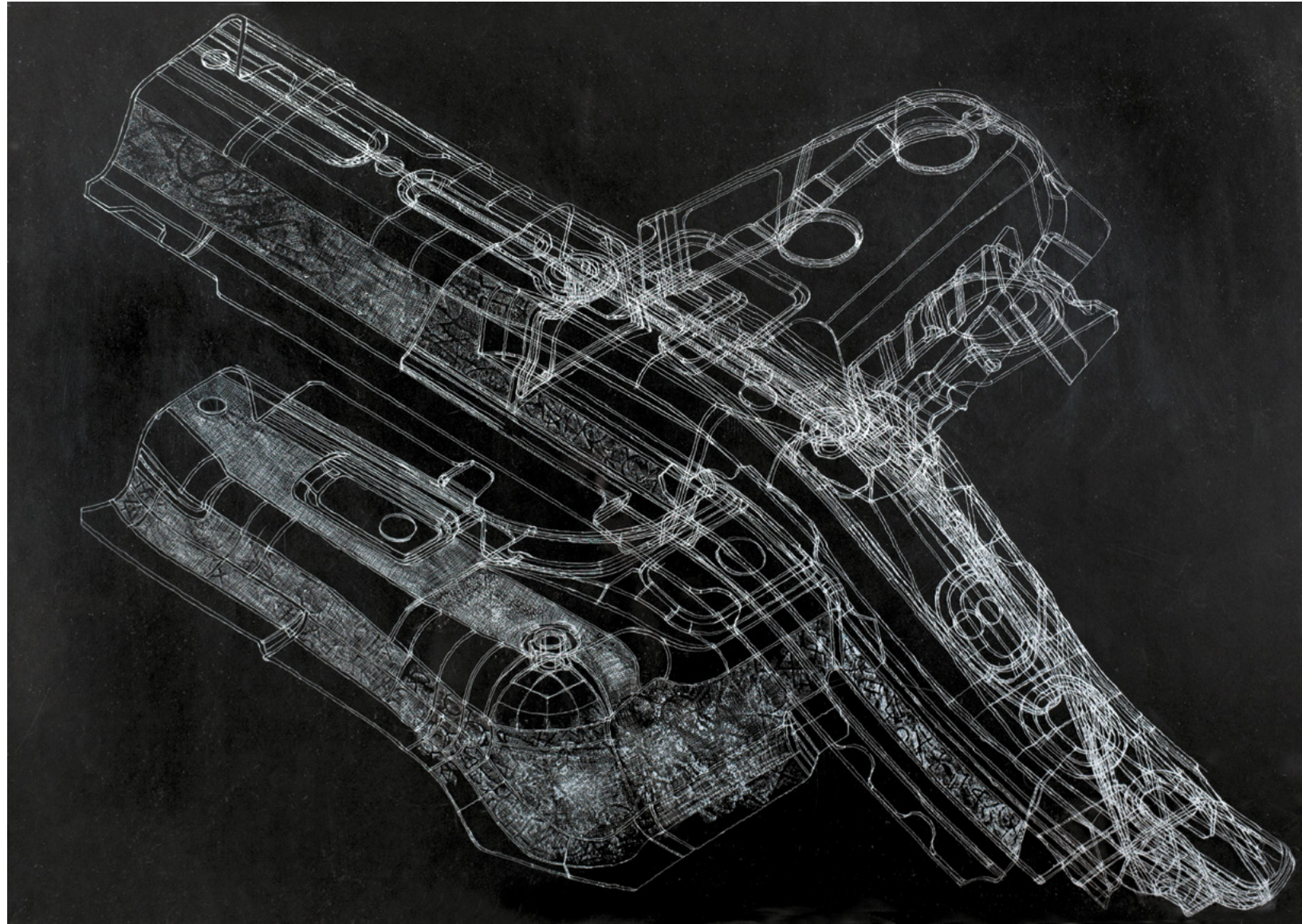

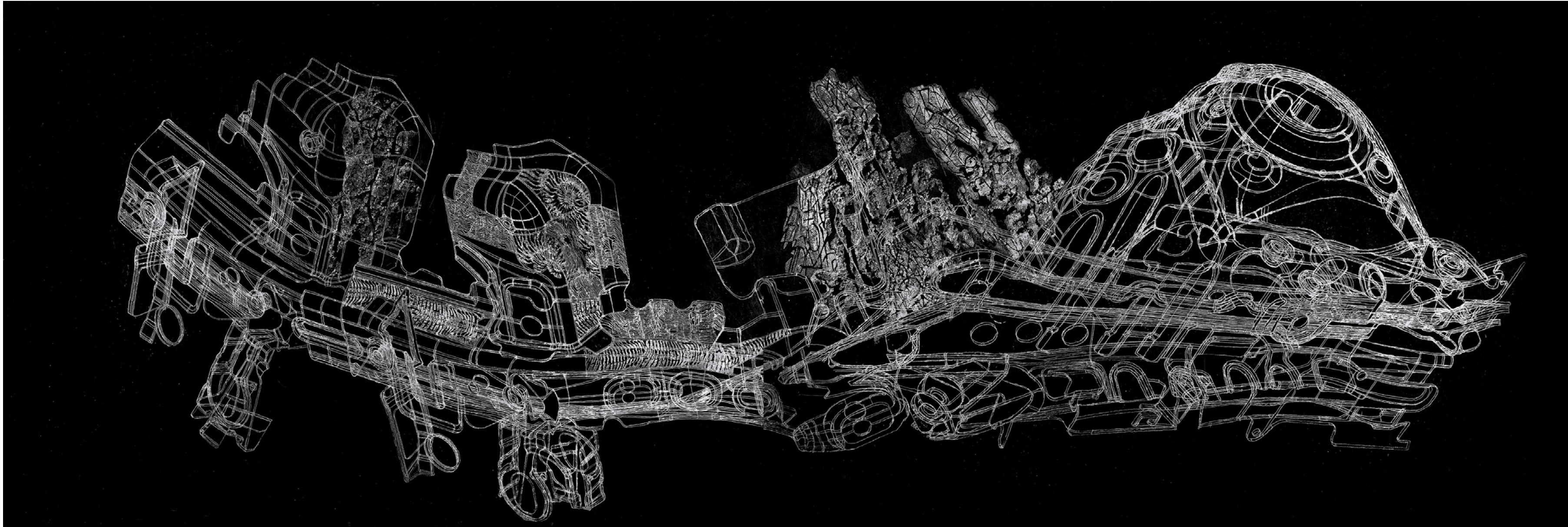

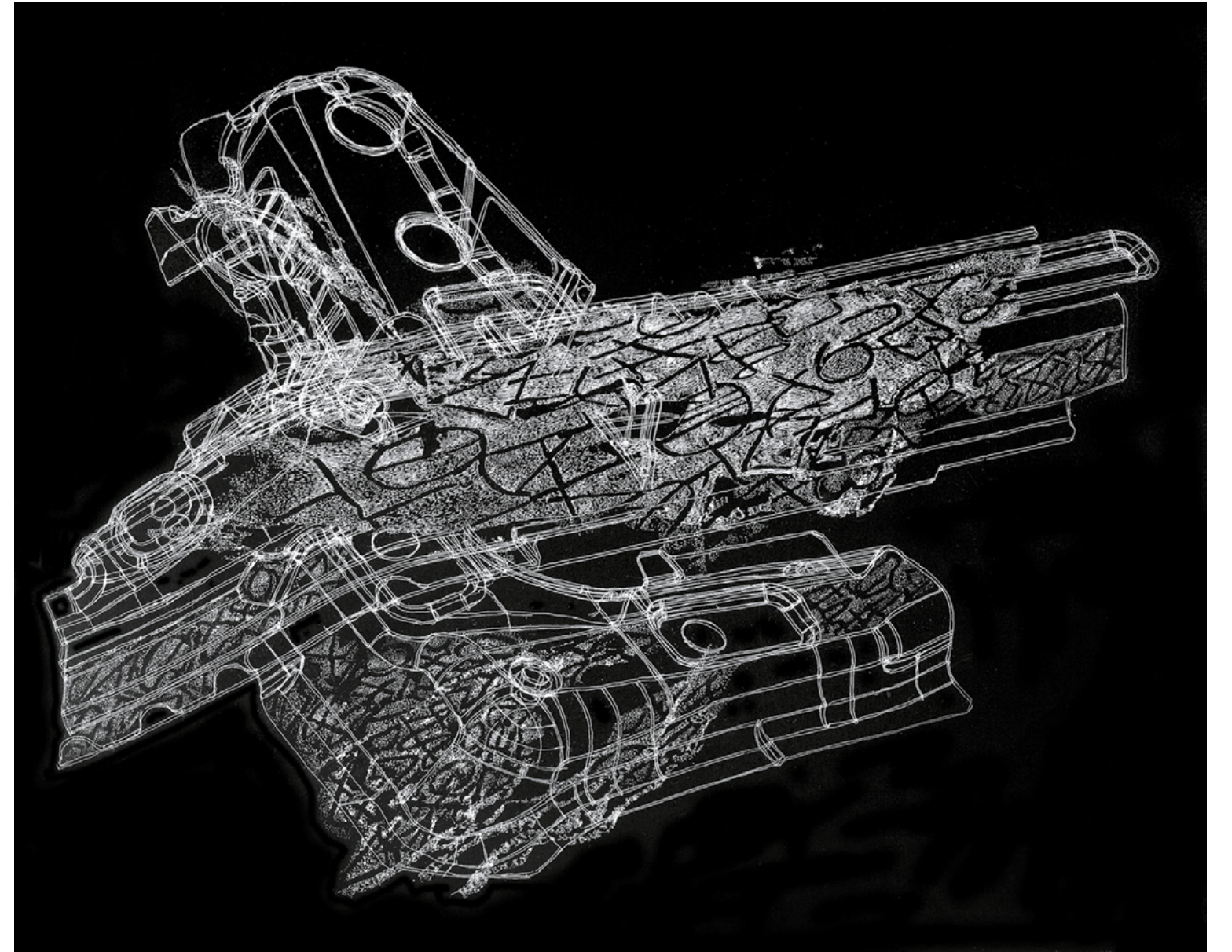
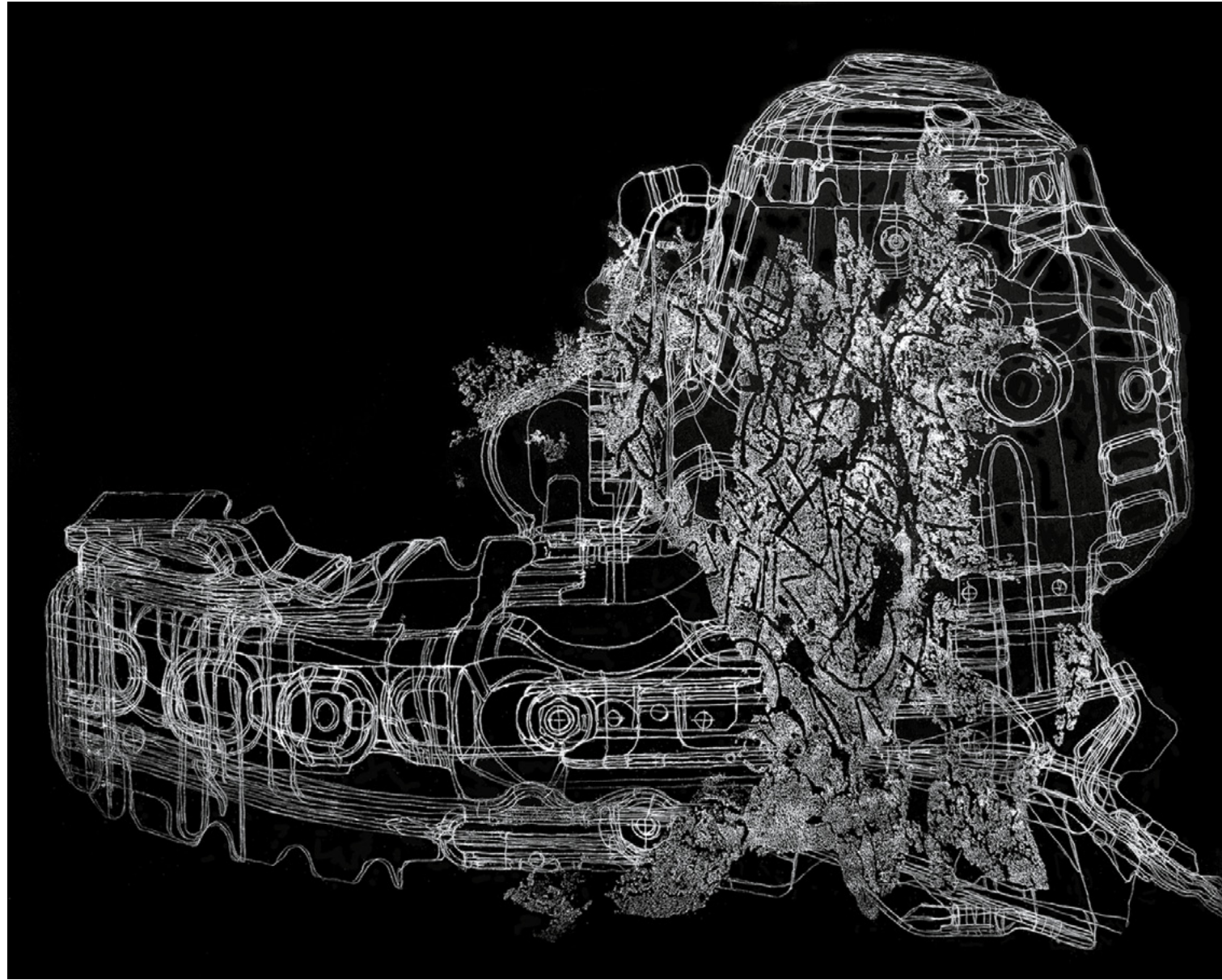

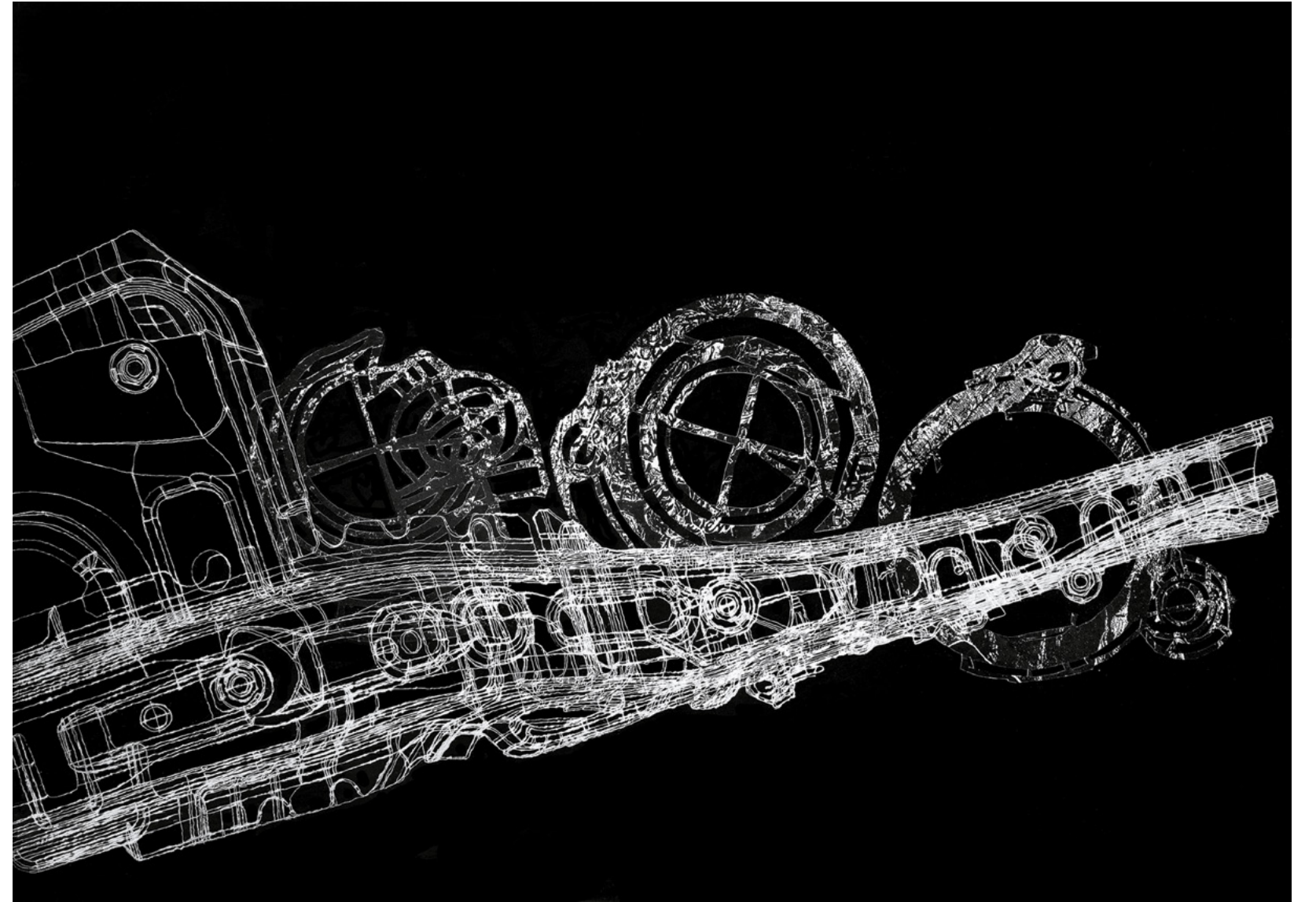
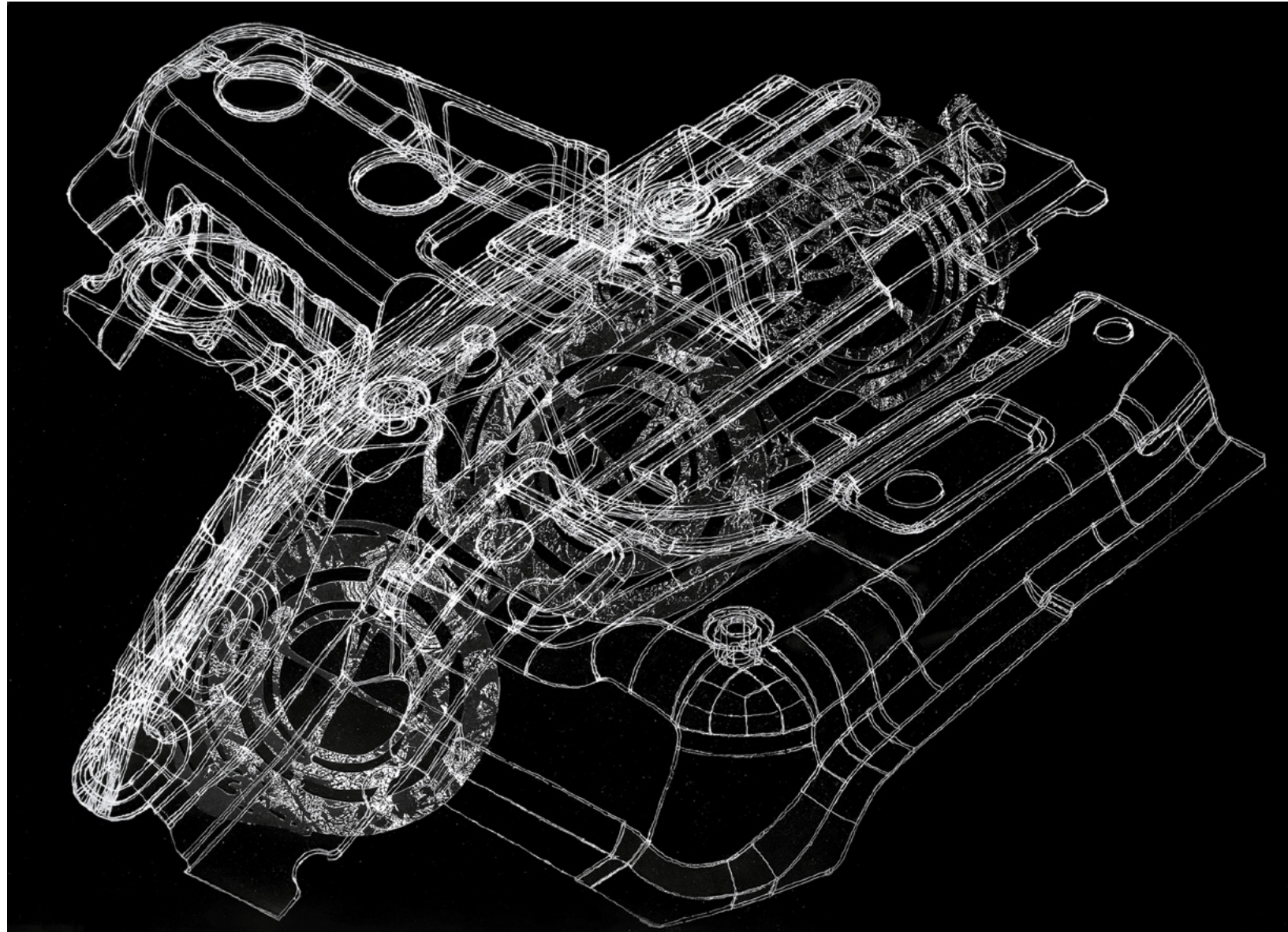

O autorce

Teresa Anna Ślusarek, urodzona w Kielcach. W 1983 r. ukończyła studia w Instytucie Wychowania Artystycznego WSP w Częstochowie (obecnie Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy im. Jana Długosza). Dyplom obroniła w Pracowni Grafiki Warsztatowej prof. Ryszarda Osadniczego. W 2003 obroniła doktorat na Wydziale Artystycznym Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, Filii w Cieszynie. Stopień doktora habilitowanego uzyskała w 2016 r. na Wydziale Grafiki i Malarstwa Akademii Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi. Prowadzi Pracownię Grafiki Warsztatowej w Instytucie Sztuk Wizualnych Wydziału Sztuki UJK w Kielcach. Autorka siedemnastu wystaw indywidualnych. Brała udział w licznych wystawach zbiorowych i konkursowych w kraju i za granicą, m.in.: Międzynarodowym Konkursie Graficznym im. Józefa Gielniaka (2003, 2013); XIII International Print Biennial, Varna, Bułgaria (2005); International Triennial of Graphic Art, Cairo, Egipt (2003, 2006); Quadriennale Drzeworytu i Linorytu Polskiego, Olsztyn (2003, 2007); Teraz Sztuka/ART. NOW, Parlament Europejski, Bruksela (2011); The 3 Bangkok Triennial International. Print & Drawing Exhibition (2012); wystawa „Uczta u Mistrzów”, Pałac Sztuki Towarzystwa Przyjaciół Sztuk Pięknych w Krakowie (2012); Linolschnitt haute IX, Stadtische Galerie, Bietigheim-Bissingen, Niemcy (2013); międzynarodowa wystawa malarstwa, grafiki i rysunku „People-metr”, Galerie Zbraslav, Praga (2013); 3th Lessedra World Art Print Annual, Lessedra Gallery, Sofia (2014); wystawa „Visioni - paesaggi d’arte polacchi e Italiani», Palazzo del Podesta - Castell’ Arquato, Włochy (2015); Street Art Festival. Ewa’s Way, Dom Polski, Honsberg, Remscheid, Niemcy (2016); International Print Yerevan (2017); 10 Triennale Grafiki Polskiej, Muzeum Śląskie Katowicach (2018); 3th International Printmaking Biennial, Cacak (Serbia); 8th International Triennial of Graphic Arts Sofia 2019, Gallery of the Union of Bulgarian Artists, Sofia (catalogue). Laureatka nagród m.in. otrzymała nagrodę równorzędną na XI Międzynarodowym Konkursie Graficznym im. Józefa Gielniaka w Jeleniej Górze w 2003 r., drugą nagrodę na 13 Biennale Fotografii Górskiej w Jeleniej Górze w 2004 roku. Kuratorka międzynarodowego cyklu wystaw „Migracje Transgraniczne”, prezentowanego w Polsce i za granicą. Tworzy w dziedzinie grafiki, rysunku i fotografii. Członek Związku Polskich Artystów Plastyków, Polskiego Stowarzyszenia Edukacji Plastycznej, Stowarzyszenia Międzynarodowe Triennale Grafiki w Krakowie (SMTG).

Spis prac zamieszczonych w katalogu:

strona:

Metamorfoza skały , 68x71 cm, 2002	5
Z cyklu Opowieści pejzażu. Moja Przestrzeń , 68x71 cm, 2003	6
Travel I , linoryt, 90x47 cm, 2003	7
Travel II , linoryt, 90x47 cm, 2004	7
Z cyklu Lodowe Impresje II , fotografia 2007	8
Z cyklu Lodowe impresje I , fotografia 2007	9
Niebieska Grań , linoryt, 70x100 cm, 2007	10
Ostatnia Wyspa , linoryt, druk cyfrowy, 70x100 cm, 2008	11
On Black Pond II , linoryt 2009	12
Most do przeszłości , linoryt, sucha igła, 50x82 cm, 2011	13
Droga przez Grań I , Ridgeway I, technika mieszana, 70x100 cm, 2012	14
Księżycowa Grań , Moon Ridgeway, technika mieszana, 78x1004 cm, 2012	15
Grań II , linoryt, 2012	16
Rozmowa nad Czarnym I , technika mieszana, 70x100 cm, 2012	17
Rozmowa nad Czarnym II , technika własna, 2012	18
Zmiana Pola Widzenia I , technika mieszana, 80x120 cm, 2014	19
Zmiana Pola Widzenia II , technika mieszana, 80x120 cm, 2014	20
Zmierzch Stawów , technika własna, 90x120 cm, 2014	21
Titanic , technika własna, 70x100 cm, 2014	22
Grań Nautilusa , technika własna, 70x100 cm, 2016	23
Kosmiczna Wyprawa Nautilusa , technika własna, 70x100 cm, 2016	24
Błękitna Wyprawa Nautilusa , technika własna, 70x100 cm, 2016	25
Bird’s-eye view , technika własna, 70x100 cm, 2016	26
Zapis kamienia , technika własna, 70x100 cm, 2016	27
NAUTILUS Geo – Jura , technika własna, linocut, collage, 50x140 cm, 2018	28-29
Geo.archetypes II , technika własna, 40x50 cm, 2019	30
Geo.archetypes I , technika własna, 40x50 cm, 2019	31
Z cyklu NAUTILUS Geo-Migrations I , technika własna, linocut, collage, 50x70 cm, 2019	32
Z cyklu NAUTILUS Geo-Migrations II , technika własna, linocut, collage, 50x70 cm, 2019	33

Wydawnictwo towarzyszące wystawie „Geo-grafika” Teresy Anny Ślusarek

w Galerii Uniwersyteckiej Biblioteki Uniwersyteckiej w Kielcach

16 października – 30 listopada 2020

Zdjęcia prac do katalogu:

Teresa Ślusarek

Ilustracja na okładce:

Teresa Ślusarek, „Zmiana Pola Widzenia II”, technika mieszana, 80x120 cm, 2014

Opracowanie graficzne:

Anita Zuba

Wydawca:

Biblioteka Uniwersytecka w Kielcach

ul. Uniwersytecka 19, 25-406 Kielce

www.buk.ujk.edu.pl

ISBN: 978-83-956314-3-6

Druk i oprawa:

Oficyna Poligraficzna Apla Sp.J.

Kielce 2020

ISBN 978-83-956314-3-6

9 788395 631436